

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Європейські стандарти забезпечення прав,
свобод і особистої безпеки людини**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма
Політологія. Національна безпека
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 3 від 29 січня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Європейські стандарти забезпечення прав, свобод і особистої безпеки людини
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	вівторок 15.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Опанування навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав, свобод і особистої безпеки людини» студентами має вагомим практичним значенням і є передумовою формування у студентів правової свідомості, демократичного світогляду, дозволяє належним чином орієнтуватися у складних питаннях державо- і нормотворення. Усе це важливо для формування у майбутніх фахівців-політологів високої політико-правової культури, що означає, насамперед, повагу до Конституції України як важливої соціальної та політичної цінності.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Європейські стандарти забезпечення прав, свобод і особистої безпеки людини» є отримання майбутніми бакалаврами глибоких і міцних знань системи міжнародно-правових норм в галузі прав людини; уміння вільно оперувати міжнародно-правовими категоріями і поняттями.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни проблеми та перспективи дослідження загальних закономірностей, особливостей, у юридичному гарантуванні основоположних прав та свобод у ЄС задля з'ясування шляхів більш ефективного наближення правової системи України до правової системи ЄС. Реалізація положень Угоди про асоційоване членство з ЄС вимагає від України, поряд із іншим, освоєння правової системи ЄС, зокрема юридичних норм щодо гарантування основоположних прав та свобод.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є формування у здобувача вищої освіти системи знань щодо основних засад міжнародно-правового захисту прав людини, а саме вивчення міжнародної системи захисту прав людини (універсальний та регіональний рівень), діяльності судових інституцій в сфері захисту прав людини, міжнародних урядових та неурядових організацій, аналіз практики Європейського суду з прав людини. По завершенню вивчення дисципліни «Міжнародні стандарти захисту прав людини» здобувачі набувають практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні норми міжнародних договорів, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ПК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p> <p>ЗК – 6 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

СК – 4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології у фаховій діяльності.

СК - 6 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

РН – 6 Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН – 17 Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки, здійснювати науковий аналіз її сучасного стану.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	052 політологія	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1 Виникнення та розвиток концепції прав людини	2	2	5
Тема 2 Теоретичні основи міжнародно-правових стандартів прав людини		2	5
Тема 3 Міжнародно-правові стандарти окремих прав людини (громадянські (особисті), економічні, соціальні, культурні права)	2		10
Тема 4 Права та свободи людини в Європейській юриспруденції		2	5
Тема 5 Захист прав та свобод людини, що здійснюється під егідою ООН		2	5
Тема 6 Основні міжнародні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав та свобод людини	2	2	5
Тема 7 Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Європейський суд з прав людини, як механізм захисту прав	2		5
Тема 8 Практика Європейського суду з прав людини, пов'язана з діяльністю правоохоронних органів і спецслужб	2	2	5
Тема 9 Досвід країн ЄС у захисті прав людини	2	2	5
Тема 10 Права жінок та дітей		2	5
Тема 11 Імплементация міжнародних стандартів прав людини в правову систему України: сучасний стан		2	5
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>100-бальна.</p> <p>Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.</p> <p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <p>1) робота на лекціях та семінарських заняттях – 30 балів;</p> <p>2) КСР – 10 балів;</p> <p>3) виконання індивідуального завдання – (створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру) – 10 балів.</p> <p>4) написання залікової роботи (тестування) – 50 балів.</p> <p>Загальна кількість – 100 балів.</p> <table border="1" data-bbox="512 696 1489 1514"> <thead> <tr> <th data-bbox="512 696 708 882">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th data-bbox="708 696 916 882">Оцінка ECTS</th> <th data-bbox="916 696 1240 882">Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th data-bbox="1240 696 1489 882">Оцінка за національною шкалою. Для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="512 882 708 943">90 – 100</td> <td data-bbox="708 882 916 943">A</td> <td data-bbox="916 882 1240 943">відмінно</td> <td data-bbox="1240 882 1489 943">зараховано</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 943 708 1003">80 – 89</td> <td data-bbox="708 943 916 1003">B</td> <td data-bbox="916 943 1240 1003">добре</td> <td data-bbox="1240 943 1489 1003">зараховано</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1003 708 1064">70 – 79</td> <td data-bbox="708 1003 916 1064">C</td> <td data-bbox="916 1003 1240 1064">добре</td> <td data-bbox="1240 1003 1489 1064">зараховано</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1064 708 1124">60 – 69</td> <td data-bbox="708 1064 916 1124">D</td> <td data-bbox="916 1064 1240 1124">задовільно</td> <td data-bbox="1240 1064 1489 1124">зараховано</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1124 708 1184">50 – 59</td> <td data-bbox="708 1124 916 1184">E</td> <td data-bbox="916 1124 1240 1184">задовільно</td> <td data-bbox="1240 1124 1489 1184">зараховано</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1184 708 1332">26 – 49</td> <td data-bbox="708 1184 916 1332">FX</td> <td data-bbox="916 1184 1240 1332">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td data-bbox="1240 1184 1489 1332">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1332 708 1514">0-25</td> <td data-bbox="708 1332 916 1514">F</td> <td data-bbox="916 1332 1240 1514">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td data-bbox="1240 1332 1489 1514">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою. Для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	зараховано	70 – 79	C	добре	зараховано	60 – 69	D	задовільно	зараховано	50 – 59	E	задовільно	зараховано	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою. Для заліку																														
90 – 100	A	відмінно	зараховано																														
80 – 89	B	добре	зараховано																														
70 – 79	C	добре	зараховано																														
60 – 69	D	задовільно	зараховано																														
50 – 59	E	задовільно	зараховано																														
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																														
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																														
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 5. Вміння робити висновки з розглянутих питань; 6. Вміння аналізувати джерела. 																																

Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в 100 – бальній системі.</p> <p>«відмінно» студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p> <p>«добре» – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>«задовільно» – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>«незадовільно» – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
---------------------	---

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляє на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
--	---

Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - залік;</p> <p>Форма задачі – письмова (тестування);</p> <p>Підсумковий тест складається з завдань, виконання яких демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь.</p>
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Посилання на онлайн-курси:

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150>

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150>

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5142>

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу. Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України, 1996. – № 30. – С. 141.
2. Декларація прав дитини від 20 листопада 1959 року.
3. Декларація про права осіб, які належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин. ООН від 18 грудня 1992 року.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 року.
5. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 року. 22. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року.
6. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18 грудня 1979 року.
7. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 року.
8. Конвенція про захист прав людини та основних свобод від 4 листопада 1950 року
9. Політична наука: теорія, методологія, практика /О. Березовська – Чміль, С. Дерев'янка, І. Доцяк, В. Климончук, Ю. Кобець, Л. Кобута, О. Липчук, І. Ломака, І. Монолатій, В. Марчук, та ін. / Заг. наук. ред. В. Й. Климончук. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с. ISBN 978-617-7468-73-7
10. Antonowuch M. M. Legal aspects of human rights of Ukraine // The Ukrainian Quarterly. 1916. – V. LI.
11. Рабінович П. М. Європейська Конвенція з прав людини : проблеми національної імплементації (загальнотеоретичні аспекти) / П. М. Рабінович, 162 Н. М. Раданович. – Львів : Астрон, 2022. – Вип. 4. – С. 58. – (Серія 1. Дослідження та реферати).
12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. – К.: Вид-во УПФ. – 42 с.

13. Інформаційно-методичний збірник підготовлений за результатами опрацювання рішень Європейського суду з прав людини, щодо яких до Національної школи суддів України надходили звернення Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини. [Електронний ресурс].[Електронний ресурс]– Режим доступу : <http://www.nsj.gov.ua/ua/science/prints/890/10>
14. Посібник Ради Європи з прав людини «Захист права на справедливий суд в рамках Європейської конвенції з прав людини» ... [Електронний ресурс]– Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/18F2759A748951A2C2257F9C00497C8C](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/18F2759A748951A2C2257F9C00497C8C);
15. Список ключових слів для пошуку рішень Європейського суду з прав людини в базі даних HUDOC [Електронний ресурс]– Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/04041CB11A2E814EC2257F9900411906](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/04041CB11A2E814EC2257F9900411906);
16. Gryshchenko, I., Kruhlov, V., Lypchuk, O., Lomaka, I., & Kobets, Y. (2022). Infrastructural Development of Smart Cities as the Background of Digital Transformation of Territorial Units: El Desarrollo Infraestructural de las Ciudades Inteligentes como Contexto de la Transformación Digital de las Unidades Territoriales. Cuestiones Políticas, 40(73), 233-250. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.11>
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/38394>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач _____ Оксана ЛІПЧУК